

Lausunnon antaminen Kouvolan Vedelle huleveden viemäröntialueen päivityksestä

3235/00.04.02/2022

Teknisen lautakunnan lupajaosto 11.01.2023 § 3

Valmistelija: ympäristötarkastaja Marleena Kuitikka, puh. 020 615 8016, marleena.kuitikka(at)kouvola.fi

Kouvolan Vesi Oy on pyytänyt ympäristöpalveluiden lausuntoa laatimastaan huleveden viemäröntialueen päivityksestä. Lausuntopyyntö on liitteissä 1–6 kartoilla esitettyinä luonnokset Kouvolan, Kuusankosken, Korian, Elimäen, Jaalan ja Valkealan huleveden viemäröntialueista sekä liitteessä 7 selostusluonnos hulevesiviemäröinnin rajausperiaatteista.

Liitteet ovat **oheismateriaalina**.

Lausuntoa on pyydetty 31.12.2022 mennessä, mutta sille on saatu lisäaikaa 18.1.2023 saakka.

Luonnos huleveden viemäröntialueeksi

Selostusluonnoksen mukaan Kouvolan Vesi Oy:n huleveden viemäröntialueet on päivitetty viimeksi v. 2020. Huleveden viemäröntialuetta laajennetaan v. 2022 nyt esitetyn päivitysluonnoksen mukaan Elimäen Kaavapellon alueella, Koriolla Sarkalantien varrella ja Sopenpellon alueella sekä muutamilla yksittäisillä kiinteistöillä. Kouvolassa laajennukset koskevat Kotkankallion, Pyydysmäen, Ravikylän ja Tornionmäen aluetta sekä muutamia yksittäisiä kiinteistöjä. Kuusankoskella laajennuksia on Markankylän, Rekolan ja Sipilänmäen alueilla, Kalervotien ja Untamontien varrella sekä muutamilla yksittäisillä kiinteistöillä. Valkealassa viemäröntialuetta laajennetaan Ahdekujalla sekä muutamilla yksittäisillä kiinteistöillä.

Suunnitelmakartoissa on esitetty myös tulevien vuosien laajennussuunnitelmat (kartoissa violetit alueet). Tällaisia laajennuksia olisi tulossa arvion mukaan Elimäen Kisalaakson alueelle, Kuusankoskella Kunnanpellon ja Pappilanpellon alueille, Kouvolan alueella Ravikylän, Lehtomäen, Marjonien, Kaunisnurmen, Käpylän, Mielakanrinteen, Eskolanmäen ja Pyydysmäen alueille. Lisäksi laajennusalueita on kaavailtu Korian Hurjanhaan ja Hiivurin alueille sekä Valkealassa Nurmiraanan ja Lautaron alueille. Näitä vielä avoimena olevalla aikataululla laajennettavia suunnitelmassa olevia alueita ei tässä yhteydessä vielä hyväksytä viemäröntialueiksi.

Eesitys lausunnoksi

Vuonna 2022 hyväksyttävät laajennusalueet eivät esitetyissä kartoissa erotu väriykseltään jo tälläkin hetkellä olemassa olevista aiemmin hyväksytyistä viemäröntialueen rajoista. Selvyyden vuoksi nyt hyväksyttävät aluelaajennukset tulisi merkitä karttoihin eri värillä.

Nyt esitetyt tulevaisuuden laajennusalueet (violetit alueet) erottuvat hyvin kartoista ja siksi erehdyttävästi sekoittavat luulemaan, että juuri ne alueet olisivat tulossa tässä vaiheessa hyväksyttäväksi. Lisäksi selostusluonnoksessa sekaannusta aiheuttaa se, että sekä nyt hyväksyttäväksi aiotuista alueista että myös tulevaisuudessa toteutettavista viemäröntialueista käytetään molemmista termiä ”laajentaminen/ laajennusalue”. Selvyyden vuoksi tulee huolehtia, että tehtävässä viemäröntialueen hyväksyntäpäätöksessä esitetään selkeästi sanallisesti sekä kartoilla eri väriyksillä, mitkä alueet päätökseen tässä vaiheessa sisältyvät.

Liitteen 7, kohdassa 3.2. (yleisten alueiden kiinteistöt) on mainittu, että nämä kiinteistöt on sisällytetty viemäröntialueeseen, vaikka niitä ei olisikaan tarpeen liittää hulevesiviemäriin ja että näiden liittämiselvöllisyys tulkitaan kiinteistökohtaisesti. Lupajaosto katsoo, että mikäli jo verkoston suunnitteluvaiheessa voidaan lähtökohtaisesti tulkita, että jokin kiinteistö voidaan jättää liittämiselvöllisyyden ulkopuolelle, se tulee myös rajata viemäröntialueen ulkopuolelle.

Viemäröntialueet tulee suunnitella siten, että viemäröntialueen rajauksen (ja samalla siis liittämiselvöllisyyden) ulkopuolelle jätetään sellaiset kiinteistöt, joista hulevedet voidaan johtaa vesistöön, valtaojaan tms. Viemäröntialueen raja on mahdollista piirtää tarvittaessa keskelle katuja siten, että rannan puoleiset kiinteistöt jäävät viemäröntialueen ulkopuolelle, mutta tien toisella puolella olevat kiinteistöt kuuluisivat viemäröntialueeseen ja olisivat sitten liittämiselvöllisiä. Tällainen rajauksen tekeminen ei silti estäisi rakentamasta myös rantakiinteistöille huleveden tonttiennakkoja, jolloin halukkailla kiinteistöillä olisi mahdollisuus liittyä hulevesiviemäriin.

Käytäntö on osoittanut, että isojen valtaojien ja joenrannan kiinteistöt hakevat vapautusta automaattisesti. On ymmärrettävää, että kiinteistöltä ei haluta johtaa hulevesiä kadun puolella olevaan hulevesiviemäriin, jos vesien luonnollinen valumasuunta tontilla on kadusta pois päin esim. Kymijokeen tai valtaojaan. Usein näissä tapauksissa lisäksi hulevesiviemäriin johdetut hulevedet puretaan lyhyen matkan päässä samaan vesistöön kuitenkin. Rajaamalla jo suunnitteluvaiheessa tietyt kiinteistöt viemäröntialueen ulkopuolelle vältytään lukuisilta vapautushakemusten käsittelyiltä ja säästetään siten sekä kaupungin että vesilaitoksen viranhaltijoiden työaika.

Lupajaosto huomauttaa, että kunnalla on vastuu siitä, että noudatetaan vuonna 2019 valmistuneen Kouvolan hulevesien hallinnan

toimintamallissa asetettuja hulevesien hallinnan tavoitteita ja periaatteita. Toimintamalli on laadittu yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja vesilaitosten kanssa. Mallin mukaan hulevesien hallinta on pyrittävä järjestämään mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Lisäksi on huomioitava luonnonmukaisen hydrologisen kierron säilyttäminen tai ennallistaminen ja luonnonmukaisten hulevesien hallinnan ratkaisujen suosiminen.

Hulevesien viemäroinnin verkostoon ei tule olla ainoa eikä myöskään ensisijainen ratkaisu hulevesien käsittelylle varsinkaan alueilla, joissa läpäisemätöntä pintaa on hyvin vähän (esim. pientaloalueet). Hulevesien viemärintialueilla on vaarana kesäajan kuivuuden lisääntyminen ja toisaalta kasvanut kasteluveden tarve. Lisääntynyt hulevesiverkoston johtaminen aiheuttaa myös riskiä pohjaveden pinnan alenemiselle erityisesti pohjavesialueilla.

Sen sijaan alueilla, jossa läpäisemätöntä pintaa on paljon, kuten asuinkeuhusten tiheään rakennetuilla, asfaltoiduilla alueilla sekä vettä läpäisemättömillä savimaa-alueilla, hulevesiverkoston johtaminen on tulvariskien vuoksi järkevää.

Kun hulevesiä ohjataan avo-ojien sijasta hulevesiverkoston, hulevesien määrä purkuojissa kasvaa merkittävästi. Samalla maaperän haitta-aineita pidättävä vaikutus jää pois. Onko suunnitelmassa huomioitu purkualueen ojaston/vesistön vedenvälityskyky ja ravinnem. kuormituksen lisääntyminen?

Huleveden viemärintialuetta määriteltäessä tulee erityisesti huomioida alueen maaperä ja topografia. Viemärintialuetta määritettäessä tulee olla selvät perusteet sille, miksi alueella on ympäristön kannalta parempi johtaa vedet hulevesiviemäriin kuin käsitellä ne ensisijaisesti imeyttämällä. Koska huleveden viemärintialuetta koskee Kouvolassa vesihuoltolaki, mutta viemärintialueen ulkopuolella olevia kiinteistöjä mm. rakennusjärjestys ja ns. KVV-asetus (Ympäristöministeriön asetus rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista, 1047/2017), niin naapurikiinteistöt ovat erilaisessa asemassa huleveden käsittelyvaatimusten osalta vaikkakin ympäristöolosuhteet olisivat vastaavanlaiset.

KVV-asetuksessa on hulevesijärjestelmän suunnittelusta määrätty, että hulevesijärjestelmä on suunniteltava niin, että ensisijainen ratkaisu hulevesien poistamiseksi on viivyttäminen ja imeyttäminen kiinteistöllä. Lisäksi on määrätty, että mikäli hulevesien imeyttäminen ei ole maaperän ominaisuuksien vuoksi mahdollista, kiinteistöllä on oltava hulevesilaitteisto, jonka kautta hulevedet virtaavat avo-ojaan, vesistöön tai kunnan hulevesiviemäriin. Vastaavasti rakennusjärjestyksen mukaan asemakaava-alueilla sadevedet voidaan johtaa hulevesiviemäriin, mikäli verkostoon liittyminen on mahdollista ja imeyttäminen omalla tontilla tai rakennuspaikalla ei ole mahdollista. Nämä molemmat siis ohjaavat

ensisijaisesti kiinteistöllä imeyttämiseen eikä hulevesiverkoston johtamiseen.

Lisäksi lupajaosto huomauttaa, että Trimble Locuksen karttamerkinnoissa on nyt alueita, jotka on merkitty jo tällä hetkellä viemäröintialueiksi, mutta nyt esitetyissä kartoissa ne ovat edelleen jäämässä viemäröintialueen ulkopuolelle tai ovat vasta tulevaisuuden laajennusalueissa (violetti). Tällaisia on mm. Kouvolassa Salpausselänkadun/ Ilmarinkujan alueella, Soininpolulla, Kuusikkotiellä, Kallioniementiellä, Mutkakadun/Katajakadun alueella ja Majavatiellä; Kuusankoskella Kaaritien ja Kaarikujan alueella sekä Koriolla Marintiellä ja Myllykiventiellä. Nämä ja mahdolliset muut vastaavalla tavalla ristiriitaisesti merkityt alueet tulee tarkistaa ja saattaa ajantasalle niin huleveden viemäröintipäätöksissä kuin myös kaupungilla käytössä olevaan karttaohjelmaan (Trimble Locus Cloud).

Lisätietoja: ympäristötarkastaja Marleena Kuitikka, puh. 020 615 8016, marleena.kuitikka(at)kouvola.fi

Ympäristöjohtajan ehdotus:

Teknisen lautakunnan lupajaosto päättää antaa em. lausunnon Kouvolan Vesi Oy:lle luonnoksesta huleveden viemäröintialueeksi 2022 ja viemäröintialuetta koskevasta selostusluonnoksesta.

Teknisen lautakunnan lupajaoston päätös:

Teknisen lautakunnan lupajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.

Jäsen Garita Sundström poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).
